

کلیات و آیین نامه اجرایی

برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم تخصصی قرآن کریم

شامل:

- آموزش ترجمه و مفاهیم (سطح ۲)
- آموزش ترجمه و مفاهیم (سطح ۳)
- آموزش ترجمه و مفاهیم (سطح ۴)

رهبر معظم انقلاب اسلامی
حضرت آیت الله خامنه‌ای
(مد ظله العالی):

**باید تدبیری اندیشیده شود که
مردم بتوانند همزمان با شنیدن آیات
الهی، با «معانی و مفاهیم» آن نیز
آشنا شوند و کلمات خدا را که
رساترین و گویاترین موعظه‌هاست در
دستور کار و زندگی خود قرار دهند.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قالَ عَلِيٌّ (عليه السلام): تَدَبَّرُوا آيَاتِ الْقُرْآنِ وَ اعْتَبِرُوا بِهِ، فَإِنَّهُ أَبْلَغُ الْعِبَرِ.^۱

در آیات قرآن تدبّر کنید و از آن عبرت آموزید؛ زیرا قرآن رساترین پندها و عبرت‌هاست.

■ پیش‌گفتار

یقیناً تنها منادی حقیقی هدایت و سعادت بشری، فصل‌الخطاب حضرت حق و سرچشمه لایزال معرفت الهی، قرآن کریم است، که هر تشنه جویای معرفتی را به قدر عطش او، سیراب می‌کند و تمامی آلام و مشکلات روحی، روانی، فردی و اجتماعی و معضلات جامعه بشری را درمان می‌نماید. حال در کشوری که ظلّ عنايات خاصه قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت «علیهم السلام» و زعامت عاشق و شیفته کلام وحی مدیریت می‌شود، بر کلیه مسئولان کشور و به ویژه خادمان امور قرآنی، واجب است بیش از پیش بستر لازم را برای رشد و تعالی فرهنگ و معارف قرآنی، در بین آحاد امت اسلامی فراهم کرده و زمینه‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم را به صورت منظم ایجاد نمایند.

معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم نیز در جهت نیل به این هدف مقدس و با اعتقاد به ضرورت افزایش «فهم قرآنی» در بین سطوح مختلف جامعه و در راستای عمل به بند ۱ وظایف سازمان، مصرّح در سند راهبردی سازمان دارالقرآن الکریم (با موضوع: «تلاش در جهت توسعه کمی و کیفی آموزش‌های قرآن کریم در بخش‌های تربیت نیروی انسانی»، «آموزش‌های تخصصی» و «آموزش‌های عمومی» در رشته‌های قرائت، حفظ، ترجمه، مفاهیم و تفسیر قرآن)، کلیات و دستورالعمل اجرایی «برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» را پس از بازنگری و انجام برخی اصلاحات جهت اجرا در سال ۱۳۹۸ ارائه می‌نماید.

معاونت آموزش و پژوهش

سازمان دارالقرآن الکریم

جدول مشخصات آموزشی کلیه دوره‌های آموزش تخصصی ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

ردیف	عنوان دوره	ساعات آموزشی			دروس پیش نیاز	منابع آموزشی پیشنهادی	حدنصاب نمره قبولی		ارزش آموزشی
		نظری	عملی	جمع			کتابی	شفاهی	
۱	ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲)	۲۲	۲۲	۴۴	مفاهیم سطح ۱ (یا قبولی در آزمونهای معادل)	۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد دوم (مفاهیم ۴، ۵)) تألیف آقای مسعود وکیل ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۲)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام ۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد دوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی	۱۴	---	۴۴ ساعت
۲	ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳)	۲۲	۲۲	۴۴	مفاهیم سطح ۲ (یا قبولی در آزمونهای معادل)	۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد سوم (مفاهیم ۶، ۷)) تألیف آقای مسعود وکیل ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۳)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام ۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد سوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی	۱۴	---	۴۴ ساعت
۳	ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴)	۲۲	۲۲	۴۴	مفاهیم سطح ۳ (یا قبولی در آزمونهای معادل)	۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد چهارم و پنجم (مفاهیم ۸، ۹)) تألیف آقای مسعود وکیل ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۴)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام ۳- بر مبنای «قرآن کریم، ویژه آموزش ترجمه و مفاهیم» و کتاب «زبان قرآن»، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی	۱۴	---	۴۴ ساعت ^۱

۱. ۶۴ ساعت آموزش + ۸ ساعت پژوهش درسی

طرح آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲)

■ اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- گسترش فرهنگ توجه به ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، در میان اقشار مختلف جامعه.
- ۲- گسترش و استمرار آموزشهای ترجمه و مفاهیم قرآن کریم جهت زمینه‌سازی برای حضور علاقمندان در دوره‌های تخصصی آموزش مفاهیم و تفسیر.
- ۳- ایجاد توانایی درک ترجمه و مفاهیم آیات نورانی قرآن کریم و بهره‌گیری از معارف انسان‌ساز آن.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود فراگیران پس از گذراندن این طرح ضمن آشنایی با معنای حداقل ۷۰ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی بتوانند بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را به صورت نسبی ترجمه نمایند.

■ چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاس‌بندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۲ جلسه ویژه علاقمندان به ترجمه و مفاهیم قرآن، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، ضمن آشنایی با معنای حداقل ۷۰ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی، توانایی ترجمه نسبی بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را کسب خواهند نمود.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش حداقل ۷۰ درصد از کلمات قرآن و گزیده‌ای از قواعد صرفی طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و ترجمه نسبی بسیاری از آیات و عبارات قرآن کریم با توجه به مطالب آموخته شده می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

■ شناسنامه و مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲)
- ۲- مدت دوره: ۴۴ ساعت (شامل ۲۲ جلسه آموزشی) - ۳- شکل اجراء: به صورت حضوری (یک تا دو جلسه در هفته)
- ۴- مقطع (مانی اجراء): تمامی فصول سال.
- ۵- پیش نیاز: دارا بودن گواهینامه دوره ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور
- ۷- محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).
- ۸- ممتوای آموزشی: ۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن»، تألیف آقای مسعود وکیل (مجلدات ۴ و ۵) یا ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۲)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام یا ۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد دوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی
- ۹- مجری طرح: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به کلام وحی در رده سنی ۱۲ سال و به بالا (به تفکیک جنسیت).
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر (تعداد حداقلی مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است).
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان در طول سال و در طول هر فصل و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال متغیر خواهد بود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۴ ساعت آموزش» محسوب می‌شود.

■ شرایط شرکت کنندگان

دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱).

تذکره ۱: افراد فاقد گواهینامه مفاهیم (سطح ۱) و قرائت (سطح ۲) - که پیش‌نیاز مفاهیم (سطح ۱) می‌باشد - مشروط به قبولی در آزمونهای ورودی، وفق آزمون‌های پایانی دوره‌های فوق، می‌توانند در دوره شرکت نمایند.

تذکره ۲: در صورت برابری نمره، اولویت با کسانی است که دارای گواهینامه‌های فوق می‌باشند.

تذکره ۳: افرادی که از زمان اخذ گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد، لازم است در آزمونهای ورودی شرکت نمایند.

■ محتوای آموزشی

محتوای آموزشی این طرح بر مبنای یکی از منابع زیر می‌باشد:

۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلدات ۴ و ۵) تألیف آقای مسعود وکیل

۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۲)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام

۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد دوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی

تذکره: «کتاب آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد دوم مفاهیم ۴ و ۵) تألیف آقای مسعود وکیل در شکل جدید (به صورت دو جلد در یک مجلد) به چاپ رسیده و در مجموع دارای ۱۶ درس می‌باشد. لازم به ذکر است که در چاپ جدید کتاب، بخشی با عنوان «فعالیت مکمل» در هر درس اضافه شده و از قرآن‌آموزان می‌خواهد تا با مطالعه دقیق یک صفحه از قرآن در هر روز، به ترجمه عبارات برگزیده از همان صفحه اقدام نمایند.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم: دارا بودن گواهینامه تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا حداقل سه سال سابقه تدریس در این رشته که به تأیید مسئول محترم دارالقرآن الکریم استان رسیده باشد.

روش تدریس: فعال، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کارورزی).

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای کمک آموزشی و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

نام درس	ساعت			درس پیش نیاز	نوع آزمون پایانی		حدنصاب نمره قبولی		ارزش آموزشی «به ساعت»
	نظری	عملی	جمع		کتبی	شفاهی	کتبی	شفاهی	
آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (۲)	۲۲	۲۲	۴۴	مفاهیم سطح ۱	✓	---	۱۴ (از ۲۰)	---	۴۴ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب آموزش مفاهیم قرآن (مجلدات ۴ و ۵) تألیف مسعود وکیل)

جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس اول (جلد ۴)	۱۲	درس اول (جلد ۵)
۲	درس دوم (جلد ۴)	۱۳	درس دوم (جلد ۵)
۳	درس سوم (جلد ۴)	۱۴	درس سوم (جلد ۵)
۴	درس چهارم (جلد ۴)	۱۵	درس چهارم (جلد ۵)
۵	مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۴)	۱۶	مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۵)

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

درس پنجم (جلد ۵)	۱۷	درس پنجم (جلد ۴)	۶
درس ششم (جلد ۵)	۱۸	درس ششم (جلد ۴)	۷
درس هفتم (جلد ۵)	۱۹	درس هفتم (جلد ۴)	۸
درس هشتم (جلد ۵)	۲۰	درس هشتم (جلد ۴)	۹
مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۵) و رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمون پایان دوره	۲۱	مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۴)	۱۰
آزمون نهایی سطح ۲ (مجلدات ۵ و ۴)	۲۲	آزمون میان دوره	۱۱

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۲) تألیف علیرضا لطفی و محمد ضرغام)			
جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۲ و ۱	درس اول (مرور سطح اول)	۱۴ و ۱۳	درس ششم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
۳ و ۴	درس دوم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		درس ششم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)
۵ و ۶	درس دوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)	۱۶ و ۱۵	درس هفتم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
	درس سوم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		درس هفتم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)
۷ و ۸	درس سوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)	۱۷	مرور دروس ۵-۷
۹ و ۱۰	درس چهارم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)	۱۹ و ۱۸	درس هشتم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
	درس چهارم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)		درس هشتم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)
۹	مرور دروس ۲-۴	۲۰	درس نهم (لغات، مرور قواعد دروس ۱-۸، ترجمه تمرین‌ها و تکمیل جدول متقاطع)
۱۰	آزمون میان دوره	۲۱	انجام خودآزمایی پایانی کتاب
۱۱ و ۱۲	درس پنجم (لغات، قواعد، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)	۲۲	رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره
	درس پنجم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)		

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم «مجلد دوم»، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علامی)

جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس هفدهم	۱۲	درس بیست و پنجم
۲	درس هجدهم	۱۳	درس بیست و ششم
۳	درس نوزدهم	۱۴	درس بیست و هفتم
۴	درس بیستم	۱۵	درس بیست و هشتم
۵	مرور دروس هفدهم تا بیستم	۱۶	مرور دروس بیست و پنجم تا بیست و هشتم
۶	درس بیست و یکم	۱۷	درس بیست و نهم
۷	درس بیست و دوم	۱۸	درس سی ام
۸	درس بیست و سوم	۱۹	درس سی و یکم
۹	درس بیست و چهارم	۲۰	درس سی و دوم
۱۰	مرور دروس هفدهم تا بیست و چهارم	۲۱	مرور دروس بیست و پنجم تا سی و دوم
۱۱	آزمون میان دوره	۲۲	رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره

نکته: دوره مربوطه برای افراد مستعد با تحصیلات بالای دیپلم می‌تواند در ۱۸ جلسه آموزشی برگزار شده (با حذف جلسات مرور که در جداول بودجه بندی بالا آمده است) و میزان ساعات آموزشی محاسبه شده برای ایشان بر مبنای ۲۲ جلسه محاسبه گردد.

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها

الف) آزمون ورودی:

آزمون ورودی ویژه کسانی است که فاقد گواهینامه پایانی مفاهیم (سطح ۱) و قرائت (سطح ۲) – که پیش‌نیاز مفاهیم (سطح ۱) می‌باشد – هستند. این افراد لازم است پس از ثبت نام، در آزمونهای ورودی – که طبق آزمونهای پایانی دوره‌های فوق برگزار می‌شود – شرکت نمایند و در صورت کسب حدنصابهای لازم، در دوره حضور یابند.

ب) آزمون میان دوره:

آزمون میان دوره ۱۰ نمره دارد و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۱۲ سؤال چهارگزینه‌ای (۵ سؤال از ترجمه کلمات، ۵ سؤال از مفهوم آیات و ۲ سؤال از مبحث قواعد) (هر سؤال نیم نمره)
- ۴ سؤال تشریحی (شامل ترجمه ۴ عبارت قرآنی) (هر سؤال یک نمره)

آزمون میان دوره، طبق جدول بودجه‌بندی طرح، در جلسه یازدهم (بر مبنای کتاب آموزش مفاهیم قرآن و کتاب آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم) یا دهم (بر مبنای کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن) برگزار می‌شود. ارزش این آزمون معادل یک چهارم (۵ نمره) آزمون پایانی است؛ بنابراین نمره کسب شده توسط متعلمان بر دو تقسیم شده و به نمره آزمون پایانی آنان افزوده می‌شود.

ج) آزمون پایانی:

آزمون پایانی دوره به صورت تستی - تشریحی و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۲۰ سؤال تستی (از هر جلد ۱۰ سؤال) شامل: ۶ سؤال از ترجمه کلمات، ۴ سؤال از ترجمه عبارات، ۴ سؤال از مفهوم آیات و ۶ سؤال از مبحث قواعد (به ارزش ۱۰ نمره).
 - ۵ سؤال تشریحی شامل ترجمه ۵ عبارت قرآنی (به ارزش ۵ نمره).
- آزمون پایانی ۱۵ نمره دارد، که پس از جمع شدن با نمره آزمون میان دوره، نمره نهایی فرد را تشکیل می‌دهد. حدنصاب قبولی در دوره، کسب نمره ۱۴ از ۲۰ می‌باشد.

طرح آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳)

■ اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- گسترش فرهنگ توجه به ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، در میان اقشار مختلف جامعه.
- ۲- گسترش و استمرار آموزشهای ترجمه و مفاهیم قرآن کریم جهت زمینه‌سازی برای حضور علاقمندان در دوره‌های تخصصی آموزش مفاهیم و تفسیر.
- ۳- ارائه کليدهای «فهم قرآنی» به تمام علاقمندان در سراسر کشور.
- ۴- ایجاد توانایی درک ترجمه و مفاهیم آیات نورانی قرآن کریم و بهره‌گیری از معارف انسان‌ساز آن.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود فراگیران پس از گذراندن این طرح ضمن آشنایی با معنای بیش از ۷۰ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی بتوانند بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را به صورت نسبی ترجمه نمایند.

■ چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاس‌بندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۲ جلسه ویژه علاقمندان به ترجمه و مفاهیم قرآن، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، ضمن آشنایی با معنای بیش از ۷۰ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی، توانایی ترجمه نسبی بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را کسب خواهند نمود.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش بیش از ۷۰ درصد از کلمات قرآن و گزیده‌ای از قواعد صرفی طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و ترجمه نسبی بسیاری از آیات و عبارات قرآن کریم با توجه به مطالب آموخته شده می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

■ شناسنامه و مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳)
- ۲- مدت دوره: ۴۴ ساعت (شامل ۲۲ جلسه آموزشی)
- ۳- شکل اجرا: به صورت حضوری (یک تا دو جلسه در هفته)
- ۴- مقطع زمانی اجرا: تمامی فصول سال.
- ۵- پیش نیاز: دارا بودن گواهینامه دوره آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور
- ۷- محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).
- ۸- ممتوای آموزشی: ۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن»، تألیف آقای مسعود وکیل (مجلدات ۶ و ۷) یا ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۳)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام یا ۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد دوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی
- ۹- مجری طرح: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به کلام وحی در رده سنی ۱۵ سال و به بالا (به تفکیک جنسیت).
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر (تعداد حداقلی مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است).
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان در طول سال و در طول هر فصل و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال متغیر خواهد بود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۴ ساعت آموزش» محسوب می‌شود.

■ شرایط شرکت کنندگان

دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۲).

تذکر ۱: افراد فاقد گواهینامه مفاهیم (سطح ۲) مشروط به قبولی در آزمون ورودی، وفق آزمون پایانی مفاهیم (سطح ۲)، می‌توانند در دوره شرکت نمایند.

تذکر ۲: در صورت برابری نمره، اولویت با کسانی است که دارای گواهینامه مفاهیم (سطح ۲) می‌باشند.

تذکر ۳: افرادی که از زمان اخذ گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد، لازم است در آزمون ورودی فوق شرکت نمایند.

■ محتوای آموزشی

محتوای آموزشی این طرح بر مبنای یکی از منابع زیر می‌باشد:

۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد سوم (مفاهیم ۶ و ۷)) تألیف آقای مسعود وکیل

۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطح ۳)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام

۳- کتاب «آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم» (مجلد سوم)، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی

تذکر: «کتاب آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد سوم (مفاهیم ۶ و ۷)) تألیف آقای مسعود وکیل در شکل جدید (به صورت دو جلد در یک مجلد) به چاپ رسیده و در مجموع دارای ۱۶ درس می‌باشد. لازم به ذکر است که در چاپ جدید کتاب، بخشی با عنوان «فعالیت مکمل» در هر درس اضافه شده و از قرآن آموزان می‌خواهد تا با مطالعه دقیق یک صفحه از قرآن در هر روز، به ترجمه عبارات برگزیده از همان صفحه اقدام نمایند.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم: دارا بودن گواهینامه تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا حداقل سه سال سابقه تدریس در این رشته

که به تأیید مدیر محترم اداره امور قرآنی استان رسیده باشد.

روش تدریس: فعال، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کارورزی).

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای کمک آموزشی و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

نام درس	ساعت			درس پیش نیاز	نوع آزمون		حداکثر نمره قبولی		ارزش آموزشی «به ساعت»
	نظری	عملی	جمع		کتابی	شفاهی	کتابی	شفاهی	
آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (۳)	۲۲	۲۲	۴۴	مفاهیم سطح ۲	✓	---	۱۴ (از ۲۰)	---	۴۴ ساعت

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب آموزش مفاهیم قرآن (مجلدات ۶ و ۷) تألیف مسعود وکیل)

جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس اول (جلد ۶)	۱۲	درس اول (جلد ۷)
۲	درس دوم (جلد ۶)	۱۳	درس دوم (جلد ۷)
۳	درس سوم (جلد ۶)	۱۴	درس سوم (جلد ۷)

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

۴	درس چهارم (جلد ۶)	۱۵	درس چهارم (جلد ۷)
۵	مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۶)	۱۶	مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۷)
۶	درس پنجم (جلد ۶)	۱۷	درس پنجم (جلد ۷)
۷	درس ششم (جلد ۶)	۱۸	درس ششم (جلد ۷)
۸	درس هفتم (جلد ۶)	۱۹	درس هفتم (جلد ۷)
۹	درس هشتم (جلد ۶)	۲۰	درس هشتم (جلد ۷)
۱۰	مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۶)	۲۱	مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۷) و رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمون پایان دوره
۱۱	آزمون میان دوره	۲۲	آزمون نهایی سطح ۳ (مجلدات ۶ و ۷)

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن (سطح ۳) تألیف علیرضا لطفی و محمد ضرغام)			
جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۲۱	درس اول (مرور سطح اول و دوم)	۱۵ و ۱۴	درس هفتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
۳ و ۴	درس دوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		درس هفتم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)
۵ و ۶	درس دوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)	۱۷ و ۱۶	درس هشتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
۵ و ۶	درس سوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		درس هشتم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)
۷ و ۸	درس سوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)	۱۹ و ۱۸	درس نهم (لغات، مرور قواعد دروس ۶-۸، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)
۷ و ۸	درس چهارم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		درس نهم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات و تکمیل جدول متقاطع)
	درس چهارم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)	۲۰	انجام خودآزمایی پایانی کتاب
۹ و ۱۰	درس پنجم (لغات، مرور قواعد دروس ۱-۴، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)	۲۲ و ۲۱	رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره
	درس پنجم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات و تکمیل جدول متقاطع)		
۱۱	آزمون میان دوره		
۱۲ و ۱۳	درس ششم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط)		
	درس ششم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس)		

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم «مجلد سوم»، تألیف آقایان محدث، صفارهرندی و علّامی)

جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس سی وسوم	۱۲	درس چهل ویکم
۲	درس سی وچهارم	۱۳	درس چهل ودوم
۳	درس سی وپنجم	۱۴	درس چهل وسوم
۴	درس سی وششم	۱۵	درس چهل وچهارم
۵	مرور دروس سی وسوم تا سی وششم	۱۶	مرور دروس چهل ویکم تا چهل وچهارم
۶	درس سی وهفتم	۱۷	درس چهل وپنجم
۷	درس سی وهشتم	۱۸	درس چهل وششم
۸	درس سی ونهم	۱۹	درس چهل وهفتم
۹	درس چهلم	۲۰	درس چهل وهشتم
۱۰	مرور دروس سی وسوم تا چهلم	۲۱	مرور دروس چهل ویکم تا چهل وهشتم
۱۱	آزمون میان دوره	۲۲	رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره

نکته: دوره مربوطه برای افراد مستعد با تحصیلات بالای دیپلم می‌تواند در ۱۸ جلسه آموزشی برگزار شده (با حذف جلسات مرور که در جداول بودجه بندی بالا آمده است) و میزان ساعات آموزشی محاسبه شده برای ایشان بر مبنای ۲۲ جلسه محاسبه گردد.

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها

الف) آزمون ورودی:

آزمون ورودی ویژه کسانی است که فاقد گواهینامه پایانی مفاهیم (سطح ۲) هستند. این افراد لازم است پس از ثبت‌نام، در آزمون ورودی - وفق آزمون پایانی دوره مفاهیم (سطح ۲) - شرکت نمایند و در صورت کسب حدنصاب لازم، در دوره حضور یابند.

ب) آزمون میان دوره:

آزمون میان دوره ۱۰ نمره دارد و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۱۲ سؤال چهارگزینه‌ای (۵ سؤال از ترجمه کلمات، ۵ سؤال از مفهوم آیات و ۲ سؤال از مبحث قواعد) (هر سؤال نیم نمره)
- ۴ سؤال تشریحی (شامل ترجمه ۴ عبارت قرآنی) (هر سؤال یک نمره)

آزمون میان دوره، طبق جدول بودجه‌بندی طرح، در جلسه یازدهم برگزار می‌شود. ارزش این آزمون معادل یک چهارم (۵نمره) آزمون پایانی است؛ بنابراین نمره کسب شده توسط متعلمان بر دو تقسیم شده و به نمره آزمون پایانی آنان افزوده می‌شود.

ج) آزمون پایانی:

آزمون پایانی دوره به صورت تستی – تشریحی و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۲۰ سؤال تستی (از هر جلد ۱۰ سؤال) شامل: ۶ سؤال از ترجمه کلمات، ۴ سؤال از ترجمه عبارات، ۴ سؤال از مفهوم آیات و ۶ سؤال از مبحث قواعد (به ارزش ۱۰ نمره).
 - ۵ سؤال تشریحی شامل ترجمه ۵ عبارت قرآنی (به ارزش ۵ نمره).
- آزمون پایانی ۱۵ نمره دارد، که پس از جمع شدن با نمره آزمون میان دوره، نمره نهایی فرد را تشکیل می‌دهد. حدنصاب قبولی در دوره، کسب نمره ۱۴ از ۲۰ می‌باشد.

طرح آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴)

■ اهداف طرح

اهداف کلی:

- ۱- گسترش فرهنگ توجه به ترجمه و مفاهیم قرآن کریم، در میان اقشار مختلف جامعه.
- ۲- گسترش و استمرار آموزشهای ترجمه و مفاهیم قرآن کریم جهت زمینه‌سازی برای حضور علاقمندان در دوره‌های تخصصی آموزش مفاهیم و تفسیر.
- ۳- ارائه کیده‌های «فهم قرآنی» به تمام علاقمندان در سراسر کشور.
- ۴- ایجاد توانایی درک ترجمه و مفاهیم آیات نورانی قرآن کریم و بهره‌گیری از معارف انسان‌ساز آن.

هدف رفتاری:

انتظار می‌رود فراگیران پس از گذراندن این طرح ضمن آشنایی با معنای بیش از ۸۲ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی و نحوی بتوانند بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را ترجمه نمایند.

■ چکیده طرح

بر اساس این طرح پس از تبلیغات، ثبت نام، سطح بندی و کلاس بندی مخاطبان - به تفکیک جنسیت، سطح تحصیلات و محدوده سنی - کلاسهای آموزشی در ۲۲ جلسه ویژه علاقمندان به ترجمه و مفاهیم قرآن، در مراکز آموزشی پیش‌بینی شده برگزار و مخاطبان، ضمن آشنایی با معنای بیش از ۸۲ درصد از کلمات قرآن کریم و گزیده‌ای از قواعد صرفی و نحوی، توانایی ترجمه بسیاری از آیات و عبارات قرآنی را کسب خواهند نمود.

شایان ذکر است محتوای آموزشی این طرح بر مبنای آموزش بیش از ۸۲ درصد از کلمات قرآن و گزیده‌ای از قواعد صرفی و نحوی طراحی گردیده و محوریت در این طرح بیان مباحث نظری و ترجمه بسیاری از آیات و عبارات قرآن کریم با توجه به مطالب آموخته شده می‌باشد. به افرادی که حد نصاب آزمون پایانی (حداقل نمره ۱۴ از ۲۰) را کسب نمایند، گواهینامه مربوطه اعطاء می‌گردد.

■ شناسنامه و مشخصات کلی طرح

- ۱- عنوان طرح: آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴)
- ۲- مدت دوره: ۶۴ ساعت (شامل ۳۲ جلسه آموزشی + ۸ ساعت پژوهش درسی)
- ۳- شکل اجرا: به صورت حضوری (یک تا دو جلسه در هفته)
- ۴- مقطع زمانی اجرا: تمامی فصول سال.
- ۵- پیش نیاز: دارا بودن گواهینامه دوره آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳) یا قبولی در آزمون‌های ورودی معادل
- ۶- گستره طرح: سراسر کشور
- ۷- محل تشکیل دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).
- ۸- ممتوای آموزشی: ۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن»، تألیف آقای مسعود وکیل (مجلدات ۸ و ۹) یا ۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطوح ۴ و ۵)، تألیف آقایان لطفی و زرغام یا ۳- «قرآن کریم، ویژه آموزش ترجمه و مفاهیم» و کتاب «زبان قرآن»، تألیف آقایان: محدث، صفارهرندی و علمای
- ۹- مجری طرح: اداره امور قرآنی استانها به عنوان ناظر و کلیه مؤسسات قرآنی مردمی و یا دستگاههای دولتی به عنوان مجری.
- ۱۰- گروه هدف (مخاطبان): تمامی علاقمندان به کلام وحی در رده سنی ۱۵ سال و به بالا (به تفکیک جنسیت).
- ۱۱- تعداد متعلمان در هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر (تعداد حداقلی مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است).
- ۱۲- تعداد دوره‌ها: با توجه به نیاز استان در طول سال و در طول هر فصل و با در نظر گرفتن استقبال عمومی و توان مالی و پشتیبانی در طول سال متغیر خواهد بود.
- ۱۳- ارزش آموزشی: کسب نمره قبولی در این دوره به عنوان «۴۴ ساعت آموزش» محسوب می‌شود.

■ شرایط شرکت کنندگان

دارا بودن گواهینامه ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۳).

تذکر ۱: افراد فاقد گواهینامه مفاهیم (سطح ۳) مشروط به قبولی در آزمون ورودی، وفق آزمون پایانی مفاهیم (سطح ۳)، می‌توانند در دوره شرکت نمایند.

تذکر ۲: در صورت برابری نمره، اولویت با کسانی است که دارای گواهینامه مفاهیم (سطح ۳) می‌باشند.

تذکر ۳: افرادی که از زمان اخذ گواهینامه ایشان بیش از ۲ سال سپری شده باشد، لازم است در آزمون ورودی فوق شرکت نمایند.

■ محتوای آموزشی

محتوای آموزشی این طرح بر مبنای یکی از منابع زیر می‌باشد:

۱- کتاب «آموزش مفاهیم قرآن» (مجلدات ۸ و ۹) تألیف آقای مسعود وکیل

۲- کتاب «روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» (سطوح ۴ و ۵)، تألیف آقایان لطفی و ضرغام

۳- «قرآن کریم، ویژه آموزش ترجمه و مفاهیم» و کتاب «زبان قرآن»، تألیف آقایان: محدث، صفارهرندی و علمای

تذکر: «کتاب آموزش مفاهیم قرآن» (مجلد چهارم و پنجم (مفاهیم ۷ تا ۹)) تألیف آقای مسعود وکیل در شکل جدید به چاپ رسیده و در مجموع دارای ۴۸ درس می‌باشد. لازم به ذکر است که در چاپ جدید کتاب، بخشی با عنوان «فعالیت مکمل» در هر درس اضافه شده و از قرآن آموزان می‌خواهد تا با مطالعه دقیق یک صفحه از قرآن در هر روز، به ترجمه عبارات برگزیده از همان صفحه اقدام نمایند.

■ استانداردهای آموزشی

ویژگی‌های معلم: دارا بودن گواهینامه تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱) یا حداقل سه سال سابقه تدریس در این رشته

که به تأیید مدیر محترم اداره امور قرآنی استان رسیده باشد.

روش تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ و تمرین عملی (کارورزی).

تجهیزات، امکانات و وسایل مورد نیاز: تخته سفید، تابلوهای کمک آموزشی و ...

مکان دوره: تمامی اماکنی که امکان تشکیل کلاس در آنجا وجود داشته باشد (با اولویت مراکز فرهنگی و مذهبی).

جدول ساعات آموزشی:

ارزش آموزشی (به ساعت)	حدنصاب نمره قبولی		نوع آزمون پایانی		درس پیش نیاز	ساعت			نام درس
	شفاهی	کتبی	شفاهی	کتبی		جمع	عملی	نظری	
۴۴ ساعت ^۱	---	۱۴ (از ۲۰)	---	✓	مفاهیم (سطح ۳)	۴۴	۲۲	۲۲	آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (۴)

■ جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب آموزش مفاهیم قرآن (مجلد چهارم) تألیف مسعود وکیل)

جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس اول (جلد ۸)	۱۷	درس اول (جلد ۹)
۲	درس دوم (جلد ۸)	۱۸	درس دوم (جلد ۹)
۳	درس سوم (جلد ۸)	۱۹	درس سوم (جلد ۹)

۱. ۶۴ ساعت آموزش + ۸ ساعت پژوهش درسی

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

درس چهارم (جلد ۸)	۲۰	درس چهارم (جلد ۹)
مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۸)	۲۱	مرور دروس اول تا چهارم (جلد ۹)
درس پنجم (جلد ۸)	۲۲	درس پنجم (جلد ۹)
درس ششم (جلد ۸)	۲۳	درس ششم (جلد ۹)
درس هفتم (جلد ۸)	۲۴	درس هفتم (جلد ۹)
درس هشتم (جلد ۸)	۲۵	درس هشتم (جلد ۹)
مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۸) و رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمون پایان دوره	۲۶	مرور دروس اول تا هشتم (جلد ۹)
آزمون میان دوره	۲۷	آزمون نهایی سطح ۴ (مجلدات ۸ و ۹)

جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن (سطوح ۴ و ۵) تألیف علیرضا لطفی و محمد ضرغام)			
جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	درس اول (مرور سطح اول تا سوم) (سطح ۴)	۲۱	درس اول (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۳ و ۲	درس دوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۲۲	درس دوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
	درس دوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴)	۲۳	درس سوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۵ و ۴	درس سوم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۲۴	درس چهارم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
	درس سوم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴)	۲۵	درس پنجم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۷ و ۶	درس چهارم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۲۶	درس ششم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
	درس چهارم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴)	۲۷	درس هفتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۸	درس پنجم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۲۸	درس هشتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۹	درس ششم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۲۹	درس نهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۱۰	درس هفتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۳۰	درس دهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
۱۲ و ۱۱	درس هشتم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)	۳۱	درس یازدهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۵)
	درس هشتم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴)		

درس دوازدهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴) درس نهم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴) درس دهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴) درس دهم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴) درس یازدهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴) درس دوازدهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴) درس سیزدهم (لغات، مرور قواعد دروس ۵-۱۲، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و تکمیل جدول متقاطع و خود آزمایی) (سطح ۴) آزمون میان دوره	۳۲	۱۳ و ۱۴	درس نهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)
		۱۵ و ۱۶	درس دهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه بخشی از تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)
		۱۷	درس دهم (مرور قواعد و لغات، تکمیل ترجمه تمرینات، بیان داستان و مفاهیم درس) (سطح ۴)
		۱۸	درس دهم (لغات، قواعد، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و بیان مفاهیم مرتبط) (سطح ۴)
		۱۹	درس دهم (لغات، مرور قواعد دروس ۵-۱۲، هنر ترجمه، ترجمه تمرین‌ها و تکمیل جدول متقاطع و خود آزمایی) (سطح ۴)
		۲۰	آزمون میان دوره

جدول بودجه‌بندی درس (بر مبنای «قرآن کریم، ویژه آموزش ترجمه و مفاهیم» و کتاب «زبان قرآن»، تألیف آقایان: محدث، صفارهرندی و علمای)			
جلسه	عناوین موضوعات تدریس	جلسه	عناوین موضوعات تدریس
۱	مقدمه + درس اول (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱-۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۱۷	درس شانزدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۳۲-۳۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۲	درس دوم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴-۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۱۸	درس هفدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۳۴-۳۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۳	درس سوم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۶-۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۱۹	درس هجدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۳۶-۳۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۴	درس چهارم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۸-۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۰	درس نوزدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۳۸-۳۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۵	درس پنجم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱۰-۱۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۱	درس بیستم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴۰-۴۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۶	درس ششم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱۲-۱۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۲	درس بیست و یکم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴۲-۴۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۷	درس هفتم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱۴-۱۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۳	درس بیست و دوم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴۴-۴۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۸	درس هشتم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱۶-۱۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۴	درس بیست و سوم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴۶-۴۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
۹	درس نهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۱۸-۱۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۵	درس بیست و چهارم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۴۸-۴۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)

سازمان اوقات فراغت

طرح تفصیلی برگزاری دوره‌های آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم

درس دهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۲۰ - ۲۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۶	درس بیست و پنجم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۵۰ - ۵۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
درس یازدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۲۲ - ۲۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۷	درس بیست و هشتم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۵۲ - ۵۳ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
درس دوازدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۲۴ - ۲۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۸	درس بیست و نهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۵۴ - ۵۵ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
درس سیزدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۲۶ - ۲۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۲۹	درس بیست و دهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۵۶ - ۵۷ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
درس چهاردهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۲۸ - ۲۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۳۰	درس بیست و یکم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۵۸ - ۵۹ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
درس پانزدهم (لغات و ترجمه آیات صفحه ۳۰ - ۳۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)	۳۱	درس سی‌ام (لغات و ترجمه آیات صفحه ۶۰ - ۶۱ قرآن، آشنایی با معارف و زبان قرآن)
آزمون میان دوره	۳۲	مرور، رفع اشکال مباحث تدریس شده در دوره و توجیه نحوه برگزاری آزمونهای پایان دوره

نکته : دوره مربوطه برای افراد مستعد با تحصیلات بالای دیپلم می‌تواند در ۲۶ جلسه آموزشی برگزار شده و میزان ساعات آموزشی محاسبه شده برای ایشان بر مبنای ۳۲ جلسه محاسبه گردد.

■ آیین‌نامه برگزاری آزمونها

الف) آزمون ورودی:

آزمون ورودی ویژه کسانی است که فاقد گواهینامه پایانی مفاهیم (سطح ۳) هستند. این افراد لازم است پس از ثبت‌نام، در آزمون ورودی - وفق آزمون پایانی دوره مفاهیم (سطح ۳) - شرکت نمایند و در صورت کسب حدنصاب لازم، در دوره حضور یابند.

ب) آزمون میان دوره:

آزمون میان دوره ۱۵ نمره دارد و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۱۴ سؤال چهارگزینه‌ای (۵ سؤال از ترجمه کلمات، ۵ سؤال از مفهوم آیات و ۴ سؤال از مباحث قواعد) (هر سؤال نیم نمره)
- ۸ سؤال تشریحی (شامل ترجمه ۸ عبارت قرآنی) (هر سؤال یک نمره)

آزمون میان دوره، طبق جدول بودجه‌بندی طرح، در جلسه شانزدهم (بر مبنای کتاب آموزش مفاهیم قرآن و «قرآن کریم، ویژه آموزش ترجمه و مفاهیم» و کتاب «زبان قرآن») یا بیستم (بر مبنای کتاب روشی آسان برای آموزش ترجمه و مفاهیم

قرآن) برگزار می‌شود. ارزش این آزمون معادل یک‌چهارم (۵ نمره) آزمون پایانی است؛ بنابراین نمره کسب‌شده توسط متعلمان بر دو تقسیم شده و به نمره آزمون پایانی آنان افزوده می‌شود.

ج) آزمون پایانی:

آزمون پایانی دوره به صورت تستی - تشریحی و به شرح زیر برگزار می‌شود:

- ۳۰ سؤال تستی (۸ سؤال از ترجمه کلمات، ۶ سؤال از ترجمه عبارات، ۶ سؤال از مفهوم آیات و ۶ سؤال از مبحث قواعد)) به ارزش ۱۳ نمره.
 - ۷ سؤال تشریحی (شامل ترجمه ۷ آیه و عبارت قرآنی) به ارزش ۵ نمره.
- آزمون پایانی ۱۰ نمره از «نمره نهایی» داوطلب را تشکیل می‌دهد؛ بنابراین لازم است نمره آزمون پایانی داوطلبان بر دو تقسیم شود. این نمره پس از جمع شدن با نمره آزمون میان‌دوره (۵ نمره) و نمره تحقیق درسی (۵ نمره)، «نمره نهایی» فرد را تشکیل می‌دهد. به شرکت‌کنندگانی که حدنصاب لازم (۱۴ از ۲۰) را کسب کنند، گواهینامه مربوطه اعطا خواهد شد.

■ پژوهش درسی

پژوهش درسی دوره آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن کریم (سطح ۴) معادل ۸ ساعت آموزشی لحاظ شده و ۵ نمره از «نمره نهایی» دوره را شامل می‌شود. این پژوهش در ۵ مرحله زیر قابل انجام است:

❖ **مرحله اول:** انتخاب ۸ لغت از قرآن کریم (پس از مشورت با معلم دوره).

❖ **مرحله دوم:** بررسی و استخراج معنای دقیق و ریشه‌ای هر یک از لغات منتخب با مراجعه به فرهنگهای لغت مشهور (مانند «المفردات فی غریب القرآن» (تألیف راغب اصفهانی)) و «قاموس قرآن» (تألیف سید علی‌اکبر قرشی)) و ...).

❖ **مرحله سوم:** انتخاب دو آیه برای هر یک از ۸ لغت انتخاب‌شده (و در مجموع ۱۶ آیه) و نگارش آیات مربوط به هر لغت در یک صفحه جداگانه.

❖ **مرحله چهارم:** بررسی و مقایسه معنای ذکرشده برای هر لغت در آیات انتخاب‌شده، بر مبنای مراجعه به ترجمه‌های «مرحوم مهدی الهی قمشه‌ای»، «آیت‌الله مکارم شیرازی»، «مرحوم محمدمهدی فولادوند» و ...

❖ **مرحله پنجم:** بررسی ترجمه هر لغت با توجه به معانی ذکرشده در فرهنگهای لغت و نیز ترجمه‌های قرآن و جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نهایی.

آیین‌نامه اجرایی

■ مسئول و مجری طرح

مسئولیت برگزاری دوره‌ها به عهده اداره امور قرآنی استان می‌باشد؛ که البته توسط نهادهای دولتی و مؤسسات قرآنی مردمی و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد.

تذکر: استفاده از فارغ‌التحصیلان دوره‌های تربیت معلم مفاهیم قرآن کریم (سطح ۱). برای تدریس این دوره‌ها از اولویت ویژه‌ای برخوردار است. بدیهی است در صورت کمبود معلم می‌توان از دیگر معلمان استان که توانایی تدریس ترجمه و مفاهیم قرآن را دارند نیز بهره‌مند شد.

■ مراحل اجرایی

- ۱- برنامه‌ریزی جهت تسهیم و ابلاغ سهمیه‌ها به اتحادیه قرآنی استان و کانونهای قرآن شهرستانها (طبق سهمیه‌های تعیین شده از سوی سازمان دارالقرآن الکریم و ابلاغ شده از سوی دفتر مرکزی سازمان تبلیغات اسلامی در اوائل هر سال و یا درخواست تأیید و صدور مجوز برگزاری دوره‌های ابداعی و بومی)
- ۲- تبلیغات (حتی‌المقدور به طور گسترده و وسیع در سطح استان و شهرستانهای تابعه)
- ۳- ثبت‌نام از علاقمندان (همراه با انجام آزمونهای ورودی مورد نیاز)
- ۴- برگزاری آزمون در پایان دوره، ارائه گواهینامه به قبولشدگان همراه با انتخاب نفرات برتر دوره و اهداء جوایز به ایشان.
- تذکر:** در صورت صلاحدید، مدیر محترم اداره امور قرآنی استان می‌تواند صدور گواهینامه قبولشدگان مفاهیم (سطح ۱) را به مسئول اداره تبلیغات اسلامی شهرستانهای استان واگذار نماید. در این صورت لازم است گواهینامه‌ها توسط مسئولان ذیربط امضاء و مهور به مهر دارالقرآن شهرستان گردد.
- ۵- ارسال گزارش مشروح و مصور از برگزاری دوره‌ها توسط اداره امور قرآنی استان وفق استانداردهای تعریف شده.
- ۶- ارزیابی دقیق و کارشناسانه در پایان سال (در هر شهر و مجموعاً در استان) طبق جداول ضمیمه ارائه شده در طرح.

■ اجرای دوره به صورت غیر حضوری

- ۱- قرآن‌آموزانی که دارای توانایی و استعداد کافی برای خودآموزی باشند می‌توانند با هماهنگی مسئولان اجرایی طرح، پس از ثبت‌نام، به طور غیر حضوری دوره‌های آموزشی را طی نموده و در پایان هر دوره به همراه دیگر متعلمان در آزمون پایانی شرکت نمایند و در صورت کسب نمره قبولی، گواهی مربوطه را دریافت دارند.
- ۲- افرادی که قبلاً این دوره‌ها را در سایر مراکز فرهنگی و قرآنی گذرانده باشند، با ارائه مدارک معتبر و با تأیید اداره امور قرآنی استان، می‌توانند بدون شرکت در کلاس، در آزمون‌های پایانی هر دوره شرکت و در صورت قبولی، گواهی پایان دوره را دریافت نمایند.

■ آیین‌نامه انضباطی

- ۱- حضور متعلمان در کلیه جلسات درسی الزامی است.
- تذکر:** ارائه مدرک موجه از سوی متعلم به مسئولان دوره در موجه کردن غیبت الزامی است.
- ۲- حداکثر غیبت موجه در طول دوره سه جلسه می‌باشد (مشروط بر ارائه ادله قابل قبول).
- ۳- کلیه متعلمان موظف به حفظ شئونات رفتاری و ظاهری از جمله حفظ کامل حجاب (برای خواهران) و پوشش مناسب (برای برادران) می‌باشند.

■ نکات مهم

تذکرات مربوط به معلم:

- ۱- معلمان محترم در این دوره‌ها بر قرائت آیات کتاب توسط فراگیران تأکید نمایند.
- ۲- شایسته است معلمان محترم در هر جلسه، ضمن تدریس، مطالب کوتاه اخلاقی و تربیتی را با توجه به سطح فراگیران، از قرآن کریم و گفتار اهل بیت (ع) بیان نمایند.
- ۳- در هر جلسه، معلمان محترم ابتدا دقایقی را طبق جدول بودجه‌بندی دروس به تدریس نظری پرداخته، سپس با توجه به لغات و قواعد تدریس‌شده، به کارورزی با افراد و رفع اشکالات آنان اقدام نمایند.
- ۴- معلمان محترم در آغاز هر دوره و پیش از آموزش، به بیان مقدمه، اهداف دوره و آماده‌سازی متعلمان بپردازند.
- ۵- از آنجا که تسلط بر ترجمه و مفاهیم قرآن کریم مستلزم تمرین و تکرار مستمر می‌باشد، شایسته است معلمان محترم فراگیران را نسبت به کارورزی و ممارست در ساعات خارج از کلاس تشویق نمایند.

تذکرات مربوط به مسئول اجرایی دوره:

- ۱- شرکت‌کنندگان باید در دو گروه (برادر - خواهر) و در دو مقطع سنی بالا و پائین ۱۵ سال کلاس‌بندی شوند.
- ۲- ارائه یک نسخه از تصویر «جدول بودجه‌بندی دروس» و «نحوه ارزشیابی»، در آغاز هر دوره، به معلم طرح الزامی می‌باشد. بدیهی است رعایت سرفصلهای مصوب در ساعات آموزشی تعیین‌شده موجب ارتقاء کیفیت دوره‌ها خواهد شد.
- ۳- شایسته است پیش از برگزاری دوره‌ها، طی جلسه یا جلساتی نسبت به توجیه کادر آموزشی و اهداف و شیوه‌های آموزشی مورد نظر، اقدام لازم صورت پذیرد و معلمان دوره نیز حداقل یک بار، طرح تفصیلی را مطالعه نمایند.
- ۴- مکان دوره‌ها از نظر امکانات آموزشی و عمومی، از قبیل دارا بودن نور مناسب، تخته، تهویه، معطر بودن فضا، ساکت بودن محیط و ... در حد مطلوب باشد.
- تذکر: کلاسهای ویژه خواهران به علت معذورات شرعی در غیر از مساجد برگزار گردد.
- ۵- صدور کارت شناسایی برای همه فراگیران و تشکیل پرونده‌های مجزا برای آنان می‌تواند در اجرای منظم‌تر دوره آموزشی و جدیت آنان مؤثر باشد.
- ۶- با توجه به ارزشیابی سالانه و همچنین جهت اصلاح طرحها، نسبت به جمع‌آوری، جمع‌بندی و ارسال فرم نظرسنجی متعلمان (فرم ضمیمه ۳) و همچنین فرم نظرسنجی معلم دوره (ضمیمه ۴) اهتمام لازم صورت پذیرد.
- ۷- برای آموزش در دوره‌های خواهران لزوماً از معلم خواهر استفاده شود.
- تذکر: در موارد اضطراری و با هماهنگی مدیر محترم اداره امور قرآنی استان، استفاده از معلم برادر بلامانع است.
- ۸- رعایت تعداد حداقل و حداکثر (۱۵ تا ۲۵ نفر) در هر کلاس مربوط به دوره‌های سهمیه‌ای است و در دوره‌های خودگردان رعایت تعداد حداقل ضرورتی ندارد.

معاونت آموزش و پژوهش